

Nyhedsbrev

Godt nytår!

For Energiplan Fyn blev 2014 et spændende år. Et år fyldt med udfordringer, fra den spæde opstart i Januar og frem til nu. Vi kan se tilbage på et år, hvor vi har arbejdet meget på de interne linjer med at få fod på, hvordan et robust energiscenarie for Fyn, frem mod 2050, ser ud.

Særligt opmuntrende har det været, at erfare den store opbakning og interesse der har været for projektet fra partnerne, men i særlig grad også fra øvrige samarbejdspartnere.

Med den interesse projektet har vakt, og fortsat loyalitet fra den nuværende partnerkreds, bevarer jeg troen på, at der findes en spændende fremtid for energiplanlægningen på Fyn, også efter juli 2015, hvor vi officielt slutter det støttede projekt.

Vi glæder os til, at fortsætte det gode samarbejde i 2015.

Godt Nytår!

Anders Johan Møller-Lund, projektkoordinator, Energiplan Fyn

Ny hjemmeside

Projektet har fået ny hjemmeside, men hjemmesiden hedder stadig www.energiplanfyn.dk. Vi forsøger at holde hjemmesiden opdateret med, hvad der kommer af workshops mv., og efterhånden som vi er klar, vil de dokumenter som udarbejdet i regi af projektet også blive offentliggjort på hjemmesiden.

Hvis du savner noget på hjemmesiden, eller har gode forslag/idéer til, hvordan vi kan udvikle den som et godt forankringssted for energiplanlægningen på Fyn, så skriv gerne til projektkoordinator Anders Johan Møller-Lund på ajoml@fmk.dk

Projektets fremdrift siden sidst

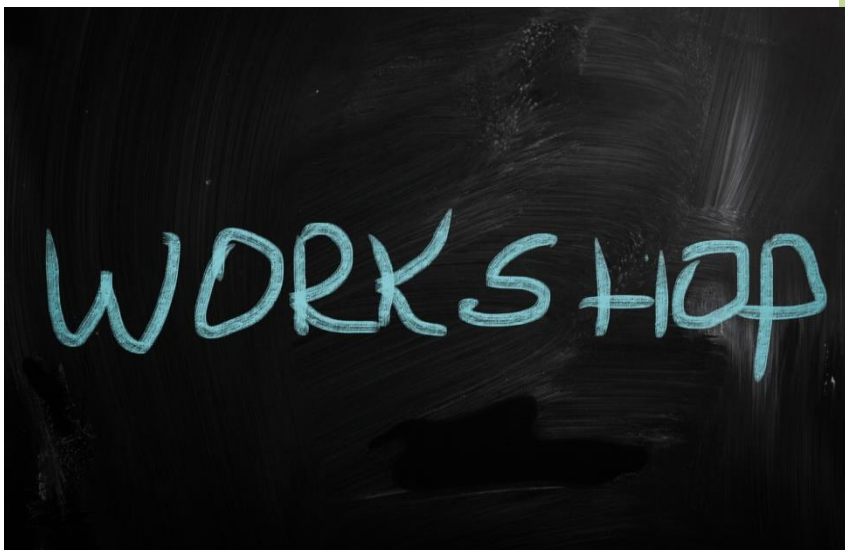
Vi har afholdt en intern scenarie- og analyseworkshop, hvor vi i partnerkredsen drøftede det scenarie-udspil, som projektledelsen er kommet frem til.

Vi er nu kommet så langt i processen, at vi er klar til at tage en debat med politikerne og andre aktører om det valgte scenarie samt udvalgte hovedemner som f.eks. vindmøller, fjernvarme, besparelser mv.

Dette vil ske på et seminar, der afholde 5. februar 2015 fra 14:30-19:00 på Tøystrup Gods. Alle interesserede er velkomne!

Denne del af projektet, som er støttet af Energistyrelsen, afsluttes officielt i juli 2015.

Et af vores mål er, at vi skal have organiseret den fremtidige energiplanlægning på Fyn således, at arbejdet kan fortsætte efter juli 2015. I 2015 vil vi derfor også afholde et seminar med fremtidig organisering som hovedemne.

3 spændende workshops afholdt i efteråret 2014

Workshop for fjernvarmeværkerne i Region Syddanmark

Energiplan Fyn og Region Syddanmark har i samarbejde afholdt en workshop for fjernvarmeværkerne i regionen den 12/11-14. Vi satte fokus på nye forretningsområder for fjernvarmeselskaberne, samt den fremtidige fjernvarmeproduktion. Workshopen havde et pænt fremmøde, og der var mange forskellige interesser repræsenteret.

En af Energiplan Fyns styrker er netop, at vi kan samle mange forskellige interesser, og få belyst vigtige problematikker og muligheder hele vejen i processen. Til oplæggene var der både plads til spørgsmål og diskussion.

Varmepumper er en vigtig del af fremtidens energisystem, da vi må forvente at en stor del af energiforbruget skal elektrificeres. Workshopen gjorde det klart, at der er mange udfordringer med at få erstattet private oliefyr med varmpumper, og at få omlagt fjernvarmeproduktionen til varmpumper. På workshopen kom der dog klare bud og eksempler på, hvordan tingene kan løses og konkrete projekter kan realiseres.

Temadage om "Drejebog for store varmpumper"

På workshopen den 12/11-14 tog vi lidt forskud på de temadage, som Energistyrelsen afholdte om "[Drejebog for store varmpumper](#)" i løbet af december måned. Formålet med drejebogen er, at fremme udbredelsen af store varmpumper i fjernvarmen. Drejebogen beskriver hele processen med, hvordan fjernvarmeværkerne kan implementere varmpumper som en del af produktionen, og indeholder opskriften på simple varmpumpeberegninger samt forhold som fjernvarmeværkerne skal være opmærksomme på.

SEP 2.0 (Midelfart, Vejle og Kolding) satte fokus på antropologi og udfasning af oliefyr

Workshopen satte fokus på energiomstillingen i de områder, hvor der ikke er fjernvarme eller naturgas, og hvor myndighedernes beføjelser er begrænsede, private aktørers virkemidler er under udvikling, og hvor der i høj grad skal samarbejdes for at fremme en omstilling – ikke mindst med beboerne i områderne. Workshop præsenterede konkrete erfaringer, beskrivelse af igangværende processer, forretningsmodeller, og antropologiske pointer om "hvad virker", når vi skal omstille ad frivillighedens vej.

Scenarie- og analyse workshop

Mandag den 3. november 2014 afholdte vi en intern analyse- og scenarieworkshop. Formålet med denne workshop var, at få partnerkredsen til at drøfte og forholde sig til det scenarie-udspil, som projektledelsen og styregruppen har arbejdet med hen over sommeren/efteråret.

Vores udspil til scenarie tager udgangspunkt i de erkendelser, som Energistyrelsen er kommet frem med i deres scenarierapport og baggrundsanalyser "Energiscenarier frem mod 2020, 2035 og 2050" der udkom i foråret 2014 (www.ens.dk/analyser). På workshopen havde vi også dialog med Energinet.dk, der kom med deres forventede pejlemærker for Fyn.

De overordnede linjer for vores udspil til scenarie sigter mod, at vi i Danmark vælger et el/vindscenarie.

Vi skal nu drøfte vores udspil med politikerne og øvrige samarbejdspartnere på Fyn. Dette vil ske på et seminar 5/2-15, se mere på www.energiplanfyn.dk

Økonomien i et energisystem baseret på vedvarende energi

”Det er økonomisk realistisk, at omstille til vedvarende energi, og alle Energistyrelsens scenarier har stort set samme samfundsøkonomiske omkostning.

Det fossile energisystem koster i dag ca. 23.000 kr. pr. indbygger og et VE system baseret på el/brint vil koste ca. 25.000 kr. pr. indbygger.

Forskellen i den samfundsøkonomiske udgift på det fossile energisystem og et VE el/brint system, svarer til 0,5% af Danmarks bruttonationalprodukt.”

Henrik Wenzel, Professor SDU

Varmepumper i fjernvarmeproduktionen

”Skal vi have en målsætning for varmepumper i fjernvarmeproduktionen?” Det spørgsmål stillede Niels From fra Planenergi på vores workshop for fjernvarmeværkerne i regionen den 12/11-14.

Der findes klare mål for, hvordan energisystemet skal udvikle sig frem mod 2020:

- 50% el fra vindkraft
- 400 MW solceller
- 50% gylle til biogas
- Varmepumper – endnu ingen målsætning

Vi har behov for fleksible løsninger, der kan håndtere den meget svingende el-produktion fra vindmøller. Derfor er der ingen tvivl om, at varmepumper på sigt vil blive en vigtig brik i den fremtidige fjernvarmeproduktion, men det kniber med at få dem implementeret.

Afgiftsfrigtagelsen gør biomasse mere attraktiv til varmeproduktion end el (og naturgas). Træfliskedler i fjernvarmen og træpillefyr til erstatning for olieforbrændere vinder derfor hurtigt indpas i energiforsyningen, men begge dele kan være en kortsigtet løsning, der kan blokere for de mere langsigtede løsninger. Energinet.dk advarer os netop mod, at vi implementerer kortsigtede løsninger, som låser os fast og skaber et ufleksibelt energisystem.

En anden barrierer er, at der er forbud mod at installere varmepumper i fjernvarmeforsyningen i Odense. Dette skyldes, at lovgivningen dikterer at produktionsanlæg til fjernvarme, som opføres i områder med forsyning fra et centralt kraft-varme-anlæg, som f.eks. Fynsværket, skal indrettes som kraft-varme-anlæg. En varmepumpe kan ikke indrettes som et kraft-varme-anlæg.

Varmepumper i fjernvarmen er også et nyt marked, så der er behov for, at nogen går foran og baner vejen. Spørgsmålet er, om motivationen skal komme fra politikernes side, eller om det er selskaberne der skal starte nogle pilotprojekter?

Selve myndighedsbehandlingen af varmepumper kan også være en langstrakt affære. I et eksempel fra en grundvands-baseret varmepumpe i Gl. Rye skulle der ansøges om ikke mindre end 7 godkendelser, udarbejdes ny lokalplan og en VVM-redegørelse. Dette kan virke meget uoverskueligt for de mindre fjernvarmeværker, hvor varmepumperne netop er relevante.

Befolkningstætheden – en udfordring for vedvarende energi på Fyn?

Energinet.dk har udarbejdet en analyse for udviklingen af et vedvarende energisystem på Fyn. Analysen forventes offentliggjort i det nye år. En af erkendelserne i analysen er, at Fyn er relativt tæt befolket, sammenlignet med andre landsdele. Hvis der i den strategiske energiplanlægning arbejdes ud fra en forudsætning om, at Danmarks forbrug af biomasse til energiformål i 2050 så vidt muligt skal svare til det nationale potentiale for energibiomasse i 2050, har vi på Fyn en ekstra udfordring. Antallet af indbyggere på Fyn i forhold til arealet til produktion af biomasse til energiformål og til opstilling af land-vindmøller er noget højere end for f.eks. Vestjylland og det øvrige Jylland. Dette viser, at det er vigtigt vi tænker i store helheder i energiplanlægningen for hele Danmark, og ikke bare sigter efter at frembringe ressourcer til at dække forbruget i de enkelte regioner. Vores kortlægning af ressourcer til biogas viser dog, at vi kan opnå næsten 5 PJ energi, hvor det i Energistyrelsens vindscenarie forventes en biogasproduktion på ca. 3,5 PJ på Fyn (nedskaleret). Så måske den tætte befolkning på Fyn ikke er så store en udfordring igen, når vi taler biogas?

Kollektiv forsyning – et servicetilbud til alle borgere?

Danmark har et ambitiøst mål om, at alle oliefyr skal være udfaset i 2030. Dette er en meget stor udfordring. På Fyn er der ifølge Danmarks Statistik 25.649 olieopvarmede ejendomme. Dette betyder at vi, på Fyn alene, skal have omstillet ca. 1.700 olieopvarmede ejendomme om året frem mod 2030, og det er af frivillighedens vej!

Varmepumpen er oplagt alternativet til oliefyr. Det skyldes at varmepumpen har en høj energieffektivitet, og at elektriciteten bliver mere miljøvenlig i takt med at den fossile el-produktion fases ud. Hvis det kobles med intelligent styring, kan individuelle varmepumper også skabe en god fleksibilitet i energisystemet.

Husejere med oliefyr tøver dog med, eller kan af økonomiske årsager ikke udskifte deres oliefyr med en varmepumpe. Vi står derfor med en erkendelse af, at hvis vi skal have vedvarende energi i landdistrikterne, så skal de have en håndsrækning, men fra hvem?

Göran Wilke, partner i firmaet Exergi, er kommet med et bud på denne problemstilling. Fjernvarmesektoren kan have en væsentlig rolle at spille i udfasningen af oliefyr på landet. Det var fjernvarmen som udfasede de oliefyrene i byerne, og de kan hjælpe med at gøre det igen.

Det handler om et nyt koncept, hvor investeringer, risici og driftsansvar flyttes fra kunden og til en udbyder, f.eks. fjernvarmeværkerne. Hvis fjernvarmeværkerne tilbyder at installere varmepumper i olieopvarmede husstande, med en fjernvarmemåler, kan der indføres en fjernvarmeløsning uden rør til de olieopvarmede ejendomme. Afregningen vil ske som vi kender det fra fjernvarmen, kunden betaler et beløb pr. leveret kWh.

Fordelen for kunderne er, at de ikke skal tænke på investering, installation eller service, og der kommer ingen ubehagelige og overraskende dyre reparationer.

Men hvorfor er det fjernvarmeværkerne, der er udset til at skulle bære ansvaret for dette koncept? Fjernvarmesektoren har generelt et godt ry, og kan sikre konkurrencedygtige priser, da de drives efter "hvile-i-sig-selv" princippet. De har en lokal driftsorganisation og en god kundekontakt, og forbrugerne er sikret forbrugerbeskyttelse gennem lov om varmeforsyning. Fjernvarmesektoren har dermed en høj troværdighed hos borgerne, og er derfor en oplagt kandidat til at være den aktør, der også udfaser olien i landdistrikterne og landsbyerne.

Læs mere om konceptet i Göran Wilkes artikel "[Fjernvarme uden rør – oliefyrets banemand](#)"

Fjernvarme uden rør

Konceptet 'fjernvarme uden rør' handler om at tage forbrugernes bekymringer og forbehold alvorligt. Hvis kunderne ikke vil binde 100.000 kr. i et hus, som muligvis er svært at sælge, må der nye aktører på banen, der hjælper husejerne. Når der sættes spørgsmål ved varmepumpens reelle effektivitet, må der tilsvarende tænkes i nye ansvars- og servicekoncepter. Hvem er så den oplagte aktør til at levere stordrift og håndtere risici i forhold til individuelle varmepumper?

(Göran Wilke, "Fjernvarme uden rør – oliefyrets banemand")

energiplan fyn

- en del af **byregion fyn**

www.energiplanfyn.dk

Partnere:

